



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Brigity Chrástilové a JUDr. Milady Haplové v právní věci **žalobkyně: PhDr. H. R.**, zastoupena Mgr. Dagmar Dřímálovou, advokátkou, se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, proti **žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 18. 10. 2005, č. j. 12 Cad 14/2005 - 22,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Ministerstvu práce a sociálních věcí **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovené zástupkyni žalobkyně, advokátce Mgr. Dagmar Dřímálové, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti v částce 2150 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) se žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 7. 2001, zn. 44/12496/19.3.2001 - Vos., kterým bylo změněno rozhodnutí Úřadu práce hl. města Prahy, pobočky pro Prahu 4, 11 a 12, ze dne 8. 12. 2001, č. j. ÚP4/OpaK/1747/01, o povinnosti stěžovatelky vrátit přeplatek hmotného zabezpečení ve výši 53 897 Kč tak, že ve výroku rozhodnutí se slova ve výši 53 897 Kč mění na slova ve výši 59 039 Kč s tím, že ostatní části rozhodnutí zůstaly beze změny.

Městský soud v Praze usnesením označeným v záhlaví tohoto rozsudku žalobu odmítl. V odůvodnění svého usnesení uvedl, že ze správního spisu předloženého soudu žalovaným bylo zjištěno, že napadené rozhodnutí správního orgánu nabylo právní moci dnem 1. 8. 2001, což znamená, že stěžovatelce nejpozději k tomuto datu bylo napadené rozhodnutí doručeno. Po citaci § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), podle něhož lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou, dospěl Městský soud k závěru, že stěžovatelka podala žalobu po marném uplynutí lhůty dvou měsíců od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí žalovaného, takže soudu nezbylo, než žalobu odmítnout jako opožděnou podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Proti rozhodnutí městského soudu podala stěžovatelka kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tj. z důvodu nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Uvedla, že v době, kdy rozhodnutí žalovaného nabylo právní moci, zákon č. 150/2002 Sb. nebyl účinný. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 7. 2001 obsahuje toliko poučení o tom, že toto rozhodnutí je konečné a nelze se proti němu odvolat, a neobsahuje žádné poučení o možnosti soudního přezkumu – kam a v jaké lhůtě lze takovýto úkon učinit, podala stěžovatelka svoji žalobu u soudu až následně. Stěžovatelka je toho názoru, že přezkoumávané rozhodnutí žalovaného neobsahovalo náležité, správné, řádné a srozumitelné poučení o možnosti podání žaloby proti tomuto správnímu rozhodnutí, a tudíž, že nebylo spolehlivým podkladem pro správné rozhodnutí soudu. V případě, že by stěžovatelka byla v rozhodnutí žalovaného řádně a správně poučena o možnosti podání žaloby, nepochybně by tak učinila. Navrhla proto, aby Nejvyšší správní soud usnesení Městského soudu v Praze zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného usnesení (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), a je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.), stěžovatelka je zastoupena advokátem, který jí byl k její žádosti ustanoven soudem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že stěžovatelka namítá kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., kasační stížnost je tedy přípustná.

Nejvyšší správní soud po zjištění, že kasační stížnost je podána včas a že je přípustná, přezkoumal napadené usnesení včetně řízení, které mu předcházelo, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.

Podstatou kasační námítky je toliko to, zda měla být stěžovatelka v rozhodnutí žalovaného poučena o možnosti soudního přezkumu rozhodnutí a lhůtě k podání žaloby. Žalovaný rozhodoval podle zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), podle jehož § 59 odst. 4 se proti rozhodnutí o odvolání nelze dále odvolat. V tomto smyslu bylo rovněž odvolacím správním orgánem dáno poučení, že jeho rozhodnutí je konečné a nelze se proti němu odvolat. Takové poučení vyhovělo všem zákonným požadavkům a absence poučení o možnosti přezkumu tohoto rozhodnutí soudem a délce lhůty k podání takového návrhu nemohla způsobit poškození stěžovatelčiných práv.

Právní otázkou, kterou bylo nutno v důsledku kasační námitky posoudit, je, zda městský soud měl snad z této právní úpravy dovodit, že stěžovatelka měla být poučena o možnosti (či nemožnosti) podat žalobu ke správnímu soudu, a pokud se tak nestalo, zda absence takového poučení má důsledky pro včasnost podání žaloby. Nejvyšší správní soud k takovéto otázce zaujímá názor, že poučovací povinnost žalované, která vedla odvolací řízení podle správního řádu, zahrnovala pouze poučení účastníka o tzv. řádných opravných prostředcích a netýká se dalších procesních prostředků, jimiž lze rozhodnutí případně měnit či rušit (k tomu srov. rovněž judikaturu Nejvyššího správního soudu publikovanou pod č. 297/2004 Sb. NSS, sp. zn. 7 Ads 42/2003). Procesní řády v právním systému České republiky tvoří od sebe oddělené procesní soustavy, jak konstatoval již Ústavní soud ve svém rozhodnutí sp. zn. III ÚS 190/01. Správní řízení je tedy odděleno od přezkumného řízení soudního, soud přezkouvává pravomocné rozhodnutí správního orgánu. Pokud by procesní soustavy moci výkonné a soudní měly být propojeny, musí se tak stát v důsledku výslovného zákonného ustanovení procesního předpisu – to vyžaduje požadavek určitosti a předvídatelnosti procesních pravidel; v některých situacích se tak děje – srov. ust. § 46 odst. 5 s. ř. s., případně § 72 odst. 1 poslední věta s. ř. s. Žádné ustanovení procesního předpisu však neukládá žalované, aby poučila stěžovatelku o dalších možnostech právní ochrany jejího tvrzeného práva; je to nereálné již proto, že takových možností je řada a jejich podmínky jsou rozsahem značné. Již v minulosti Vrchní soud v Praze (sp. zn. 5 A 103/96) upozornil, že pouhý výčet názvů možných prostředků ochrany práva bez podrobného uvedení podmínek, za nichž jsou připuštěny, by vedl často k jejich bezúspěšnému uplatnění. Využití právních prostředků po právní moci rozhodnutí je tedy ponecháno na vůli účastníka řízení, neboť obecná znalost jejich výčtu je předpokládána a konkrétní možnost jejich podání je v každém jednotlivém případě odlišná. Bylo-li tedy již v minulosti i v současnosti ve správním soudnictví judikováno, že správní orgán stíhá poučovací povinnost toliko ve vztahu k řádným opravným prostředkům v řízení správním, tím spíše musí platit tento závěr ve vztahu k možnostem právní ochrany cestou návrhu na přezkum rozhodnutí u soudu. Věc je totiž složitější o to, že ve správním soudnictví existuje řada výluk, v jejichž důsledku je žaloba proti správnímu rozhodnutí nepřípustná a jako taková je bez dalšího soudem odmítnuta (§ 68 písm. e/ s. ř. s.).

Pokud stěžovatelka v kasační stížnosti poukazuje na to, že v době, kdy rozhodnutí žalovaného nabylo právní moci, nebyl zákon č. 150/2002 Sb. účinný, lze s tím souhlasit, nutno však uvést, že správní soudnictví bylo v té době upraveno v části páté zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, přičemž lhůta k podání správní žaloby byla i tehdy dvouměsíční. Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu podat do dvou měsíců po té, kdy bylo rozhodnutí správního orgánu žalobci doručeno, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou.

V daném případě bylo rozhodnutí žalovaného stěžovatelce doručeno v srpnu 2001, žaloba proti rozhodnutí žalovaného byla u Městského soudu v Praze podána dne 23. 5. 2005, takže je zcela zřejmé, že byla podána opožděně a Městský soud v Praze ji důvodně v souladu s § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. odmítl.

Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s., neboť ji neshledal důvodnou.

Stěžovatelka, která neměla v tomto řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, a proto bylo rozhodnuto tak, že žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Stěžovatelce byla pro řízení o kasační stížnosti ustanovena zástupkyní advokátka Mgr. Dagmar Dřímlová, již Nejvyšší správní soud přiznal podle § 35 odst. 7 s. ř. s. odměnu ve výši 2150 Kč (dva úkony právní služby po 1000 Kč spočívající v první poradě s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. b/ vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů, a v písemném podání soudu podle § 11 odst. 1 písm. d/ téže vyhlášky a dva režijní paušály po 75 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. října 2006

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu